

Jaarverslag 2013

Het bestuur van de Stichting vergaderde in 2013 acht keer, waarvan twee keer met de vrijwilligers.

De aandacht ging vooral uit naar het realiseren van de volgende, eerder geformuleerde, doelstellingen:

1. **Het publiek kennis laten nemen van de Atlantikwall binnen de grenzen van de gemeente Den Haag in al haar verschijningsvormen.**

Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen heeft een permanente expositieruimte in een originele Duitse commandobunker van het type 608 (Bataillon, Abteilung oder Regiments Gefechtsstand), en momenteel wordt een manschappenbunker van het type 622 (Doppelgruppenunterstand) toegankelijk gemaakt. Ook worden er regelmatig tijdelijke tentoonstellingen en rondleidingen verzorgd.

Dag van de Haagse Geschiedenis

Op 6 april vond de jaarlijks terugkerende **Dag van de Haagse Geschiedenis** plaats.

Zowel de drie rondleidingen door de binnenstad van Den Haag, waarbij diverse Tweede Wereldoorlog-gerelateerde locaties als de commandobunker aan de Badhuisweg werden door velen bezocht.

Bij de informatiekraam op het Plein konden bezoekers informatie verkrijgen over onze stichting en de Atlantikwall in Den Haag. Het was een geslaagde dag voor het publiek en de Stichting.

Historische wandeling "Loosduinen 1940-1945" 8 mei 2013

Na het grote succes van de afgelopen jaren organiseerde Bibliotheek Loosduinen in samenwerking met Stichting Oud Loosduinen, Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen en Studiegroep Historisch Ockenburg op woensdag 8 mei 2013 de historische wandeling met het thema "**Terugblik Loosduinen 1940 - 1945**". Na een inleiding en de overhandiging van het eerste exemplaar van de wandelroute aan stadsdeeldirecteur Harm Benthem, werd onder leiding van enkele gidsen van beide stichtingen en de Studiegroep in vier groepen de meer dan twee uur durende wandeling door Loosduinen en Ockenburg gelopen. Na een pauze bij "The Hungry Mind" werd onder andere een bunker van het voormalige schijnvliegveld Ockenburg bezocht. Dank aan het Loosduins Museum voor het beschikbaar stellen van de foto's.

Dag van de Architectuur 22 juni 2013

Tijdens de jaarlijkse **Dag van de Architectuur** worden bijzondere gebouwen opengesteld welke normaal niet toegankelijk zijn.

Onze stichting organiseerde dit jaar in samenwerking met Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland een drietal rondleidingen door het radarcomplex 'Widerstandsnest 66 HM' in de Westduinen.

De bunkers in dit complex zijn in gebruik als vleermuisreservaat en worden eenmalig voor publiek opengesteld. Diverse ondersteunende bunkers worden bezocht, zoals een toiletbunker, keukenbunker, manschappenbunker en een saunabunker.

Open Monumentendag

Tijdens het weekend van de **Open Monumentendag** werd het museum aan de Badhuisweg in totaal door 1533 personen bezocht, en de schakelbunker aan de Machiel Vrijenhoeklaan in Kijkduin trok ruim 200 bezoekers. Op de zaterdag kwam de geschiedenis tot leven door de reënactors van de vereniging Etor 40-45, en er werden ook een aantal rondleidingen verzorgd in de recent opgegraven manschappenbunker.

Buiten de vele positieve reacties kregen we ook nog schenkingen, namelijk twee verzetsarmbanden, een maandblad van de Nederlandsche Arbeidsdienst en een Duitse bajonet voor K98, inclusief schede en koppelriem.

2. **Belangstelling voor vredesvraagstukken wekken en stimuleren tot een actieve bevordering van vrede in ruimste zin van het woord en aan vrede ten grondslag liggende voorwaarden.**

In dit kader zijn er veel activiteiten ondernomen in ons netwerk:

- contacten met het NIOD; thema Oorlogsbronnen
- bijeenkomsten Erfgoedhuis ivm opleiding gidsen Atlantikwall
- deelname aan het netwerk herdenking 4/5 mei
- platform verdedigingserfgoed 20e eeuw
- tafel erfgoedlijn Atlantikwall provincie Zuid Holland
- onze al langer bestaande contacten met instanties uit de Haagse regio, zoals het Haags Historisch Museum en Muzee.

Op basis van kennismaking met en doelgerichte informatieverstrekking over de gevolgen van oorlog en oorlogsdreiging voor individuele burgers en de samenleving.

Middels de tentoonstelling in de bunker aan de Badhuisweg en de daarbij verzorgde rondleidingen hebben onze vrijwilligers uitgebreid hun verhaal kunnen doen om bovenstaande doelstelling te realiseren.

Informatiecentrum Atlantikwall Badhuisweg

Het bestuur organiseerde op 10 januari 2013 een nieuwjaarsreceptie en tegelijk opening van het informatiecentrum Atlantikwall in Boshut aan de Badhuisweg, Scheveningen.

3. **Gebruik maken van een daartoe door de stichting gerestaureerd en toegankelijk gemaakt, ingericht en beheerd bunkercomplex uit de Tweede Wereldoorlog als blijvend Vredesmonument.**

Manschappenbunker type 622

Vanaf juli 2012 wordt er door vrijwilligers van de stichting met hulp van diverse sponsors een **manschappenbunker van het type 622** deels uitgegraven en toegankelijk gemaakt.

In deze bunker, welke naast de commandobunker aan de Badhuisweg ligt, zal één van de twee ruimtes worden ingericht als expositieruimte voor wisselexposities. De andere ruimte wordt een diorama van een ingerichte bunker die tientallen jaren onder de grond verstopt heeft gelegen.

Widerstandsnest 67 HL

In oktober 2013 is de stichting in de Westduinen begonnen met het toegankelijk maken en renoveren van een gangenstelsel met diverse bunkers, behorende tot het voormalige 'Widerstandsnest 67 HL'.

Voor de aanleg van een wandelpad is een deel van het dak van de gang vlak na de oorlog afgebroken. Voor ons bood dit gelegenheid om aan het pad een ingang tot dit gangenstelsel te maken, zodat vrijwilligers en bezoekers het kwetsbare duingebied niet hoeven te beschadigen. Het gangenstelsel wordt door onze vrijwilligers schoongemaakt en gerestaureerd zodat het veilig bezocht kan worden, maar de originaliteit ervan zal zo min mogelijk worden aangetast. Als de werkzaamheden klaar zijn zullen er rondleidingen worden gegeven.

S-3 Kazemat

De tweede S-3 kazemat, welke in november 2011 tevoorschijn kwam bij herinrichting van de Scheveningse boulevard, is geïntegreerd in de nieuwe boulevard. Gemeente Den Haag heeft zich in samenwerking met onze stichting ingezet om de kazemat niet te hoeven slopen.

De Nederlandse mitrailleurkazemat van het type S-3k is van zijn fundering gezaagd, een paar honderd meter op transport gegaan en heeft een plekje in de nieuwe boulevard gekregen. Door middel van glazen panelen in de vloer kunnen wandelaars een kijkje in de klimkoker van de kazemat nemen, en in de plavuizen is door middel van metalen strips op ware grootte de vorm van de kazemat aangegeven. De werkzaamheden zijn uitgevoerd door Boeg B.V., D.C.

van den Boogaard B.V. en Hitzert ETB.

Eenmalige openstelling bunker type V149

Op zaterdag 7 december heeft de Stichting een **commandobunker van het type V149** in het van Stolkpark te Scheveningen eenmalig opengesteld. Hier werd in de Tweede wereldoorlog commando gevoerd over zogenaamde "schnellboote".

De openstelling vond plaats om buurtbewoners en andere relevante partijen kennis te laten maken met het verhaal van het Van Stolkpark in de Tweede Wereldoorlog en de restanten in en rondom het park. Ook wilde de Stichting de bezoekers overtuigen van de zeldzaamheid van de bunker en het belang van onderhoud en bescherming tegen vandalisme.

Vervolgens is de bunker weer hermetisch afgesloten en ondergewerkt om verder vandalisme te voorkomen.

4. Tevens de aandacht vestigen op de bijzondere rol die door Den Haag en Nederland is en wordt vervuld bij de bevordering van vrede in internationaal verband.

In 2013 heeft het bestuur de bakens moeten verzetten. Een van de oorspronkelijke doelstellingen, het openstellen van het bunkercomplex in de duinen bij het Zwarte Pad, bleek niet haalbaar omdat er geen toegang werd verkregen tot het duin. Tevens werd in 2013 duidelijk dat het door de gemeente Den Haag gereserveerde geld voor het ontwikkelen van een bezoekerscentrum bij het complex niet meer beschikbaar was.

Om die redenen is het bestuur bezig geweest met het ontwikkelen van een bezoekerscentrum aan de Badhuisweg en het aanboren van alternatieve geldbronnen .

Aansluiting is gezocht en gevonden bij initiatieven van de provincie Zuid Holland om in de regio Den Haag een aantal fietsroutes te ontwikkelen die deelnemers onder andere langs diverse bunkers zouden leiden. Een inhoudelijke bijdrage is geleverd aan de fietsroute opgesteld door Haaglanden. Door onbenuiligheid van Haaglanden is de folder niet volgens afspraken geproduceerd. Door Haaglanden is een nieuwe versie toegezegd.

Een actieve bijdrage is geleverd aan de tafel erfgoedlijn Atlantikwall van de Provincie Zuid Holland. In 2013 zijn een 10-tal ideeën geformuleerd waarvan er twee zijn uitgewerkt in een projectvoorstel voor de subsidieregeling erfgoedlijn Atlantikwall van de provincie. De verwachting is dat voor beide projecten in 2014 de toegezegde financiën beschikbaar zijn zodat zowel de projecten restauratie W67 en haalbaarheid informatiecentrum Badhuisweg doorgang kunnen vinden.

Met medewerking van stadsdeel Scheveningen is het plan opgevat om een aantal informatieborden te plaatsen bij de belangrijkste historische locaties in Den Haag en Scheveningen. In de loop van 2014 worden deze geplaatst.

Op initiatief van de bewonersorganisatie Duinoord is een plan opgesteld voor een fietsroute langs de tankgracht. Dit plan is ondersteund door de Stichting zodat aansluiting op andere fietsroutes mogelijk blijft. Divers overleg met de gemeente Den Haag.

Zonder de inzet van een groep enthousiaste vrijwilligers zou de stichting de genoemde activiteiten niet hebben kunnen realiseren.

Frans Schepman
03-02-2014